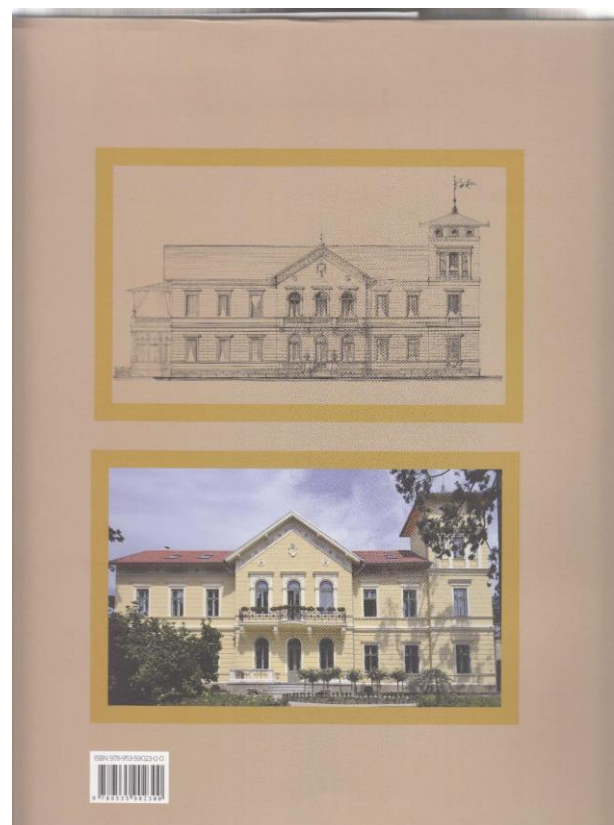

1.

Vila Živković-Adrowski-Lubienski : stanari, povijest izgradnje i opremanja
historicističke rezidencije u Jurjevskoj 27 u Zagrebu / **Dragan Damjanović**

Autori: Damjanović, Dragan

Naslov: Vila Živković – Adrowski – Lubienski. Stanari, povijest izgradnje i opremanja historicističke rezidencije u Jurjevskoj 27 u Zagrebu (Villa Živković – Adrowski – Lubienski)

Vrsta knjige: monografija

Formalni Bračun, Anita

urednik/ci:

Izdavač: Obitelj Bračun, Anita i Bruno Bračun

Grad: Zagreb

Godina: 2016

Stranica: 200

ISBN: 978-953-59023-0-0

Prevodilac: Miklošević, Željka

Sažetak: Knjiga govori o povijesti izgradnje i opremanja jedne od najvećih historicističkih stambenih građevina u Zagrebu, vile Živković-Adrowski-Lubienski u Jurjevskoj 27 u Zagrebu. Vilu je podigao 1880. - 1881. barun Jovan Živković, predstojnik Odjela za unutarnje poslove hrvatske Zemaljske vlade prema projektu Kune Waidmanna s kojim je surađivao Herman Bollé. Ovu prostranu neorenesansnu građevinu s golemim vrtom, izvorno veličine 3 jutra, kupila je 1894. obitelj Adrowski koja ju je opremila namještajem izvedenim prema Bolléovim projektima. Albertina Adrowski, rođena Unukić, bila je nećakinja biskupa Josipa Jurja Strossmayera zbog čega ova vila postaje adresa biskupa pri njegovim posjetama Zagrebu. Nakon Albertinine smrti 1936. prelazi u vlasništvo njezine najmlađe kćeri Zlate Lubienski. U razdoblju od 1938. do 1956. u vili je Zlata Lubienski udomila jednu od najpoznatijih njemačkih glumica 20. stoljeća Tillu Durieux. U to su se vrijeme u ovoj građevini nalazile dvije vrijedne zbirke umjetnina: Zlate Lubienski i Tille Durieux. Prizemlje vile prodano je 1974. obitelji Baldani nakon čega je adaptirano prema projektima poznatih zagrebačkih arhitekata Bernarda Bernardija, Vjenceslava Richtera i Branka Silađina. Obitelj Bračun adaptirala je vilu sukladno konzervatorskim načelima između 2012. i 2015. godine.

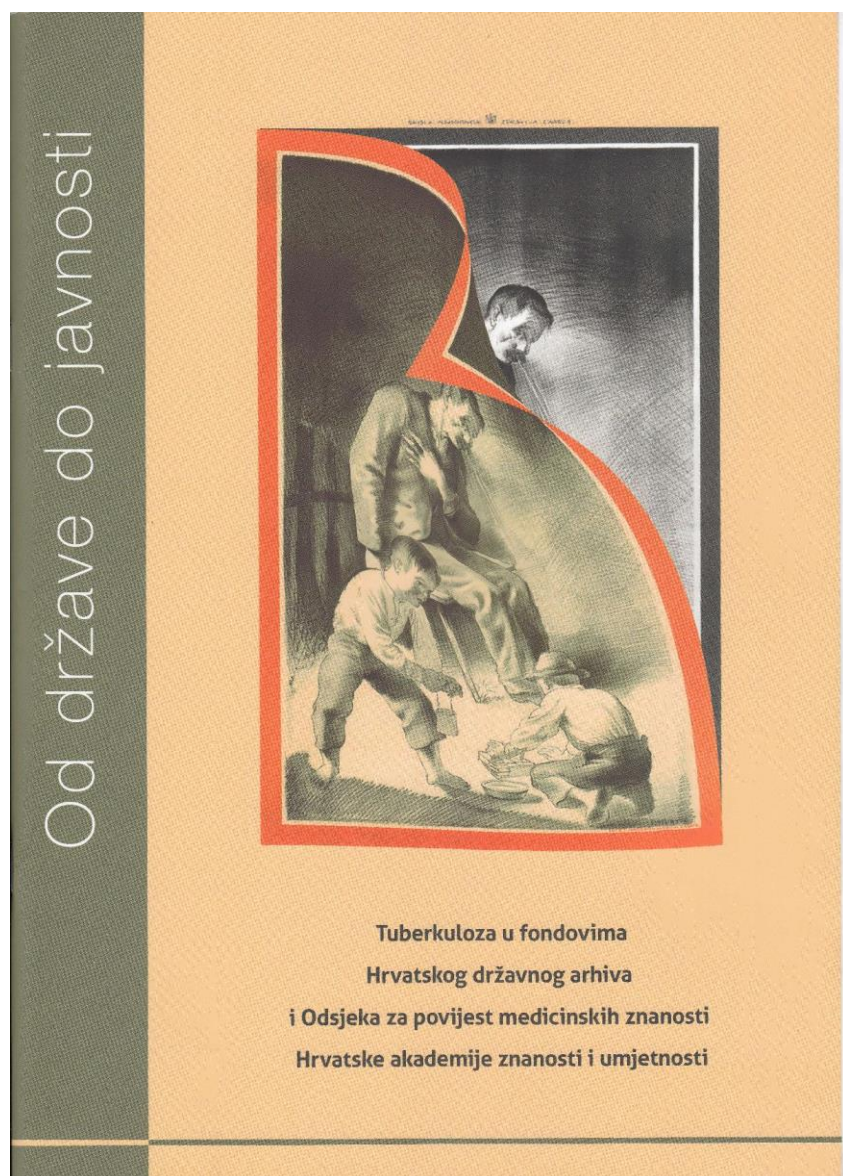
Izvorni jezik: HRV

Kategorija: Znanstvena

Znanstvena područja: Povijest umjetnosti, povijest, arhitektura i urbanizam

2.

Od države do javnosti: Tuberkuloza u fondovima Hrvatskog državnog arhiva i Odsjeka za povijest medicinskih znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti / **Fatović-Ferenčić, Stella; Hofgräff Darija**

Autori: Fatović-Ferenčić, Stella; Hofgräff Darija

Naslov: Od države do javnosti: Tuberkuloza u fondovima Hrvatskog državnog arhiva i Odsjeka za povijest medicinskih znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

(From state to public: Tuberculosis in funds of Croatian State Archives and Department of Medical Sciences of Croatian Academy of Sciences and Arts)

Vrsta knjige: Monografski katalog izložbe

Formalni urednik/ci: Lemić, Vlatka

urednik/ci:

Izdavač: Hrvatski državni arhiv

Grad: Zagreb

Godina: 2014

Stranica: 40

ISBN: 978-953-7659-18-9

Sažetak: Monografski katalog izložbe nastao je kao rezultat suradnje između Odsjeka za povijest medicinskih znanosti Zavoda za povijest i filozofiju znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Hrvatskog državnog arhiva. U obje ustanove se nalaze vrijedni ali i vizualno zanimljivi dokumenti, fotografije, zdravstveno-prosvjetiteljske poruke i promidžbeni filmovi korišteni u kampanjama za suzbijanje tuberkuloze. Riječ je o dragocjenom materijalu koji razotkriva mehanizme suzbijanja tuberkuloze na razini države, struke i šire javnosti u razdoblju od kraja 19. te tijekom prve polovine 20. stoljeća.

Izvorni jezik: HRV

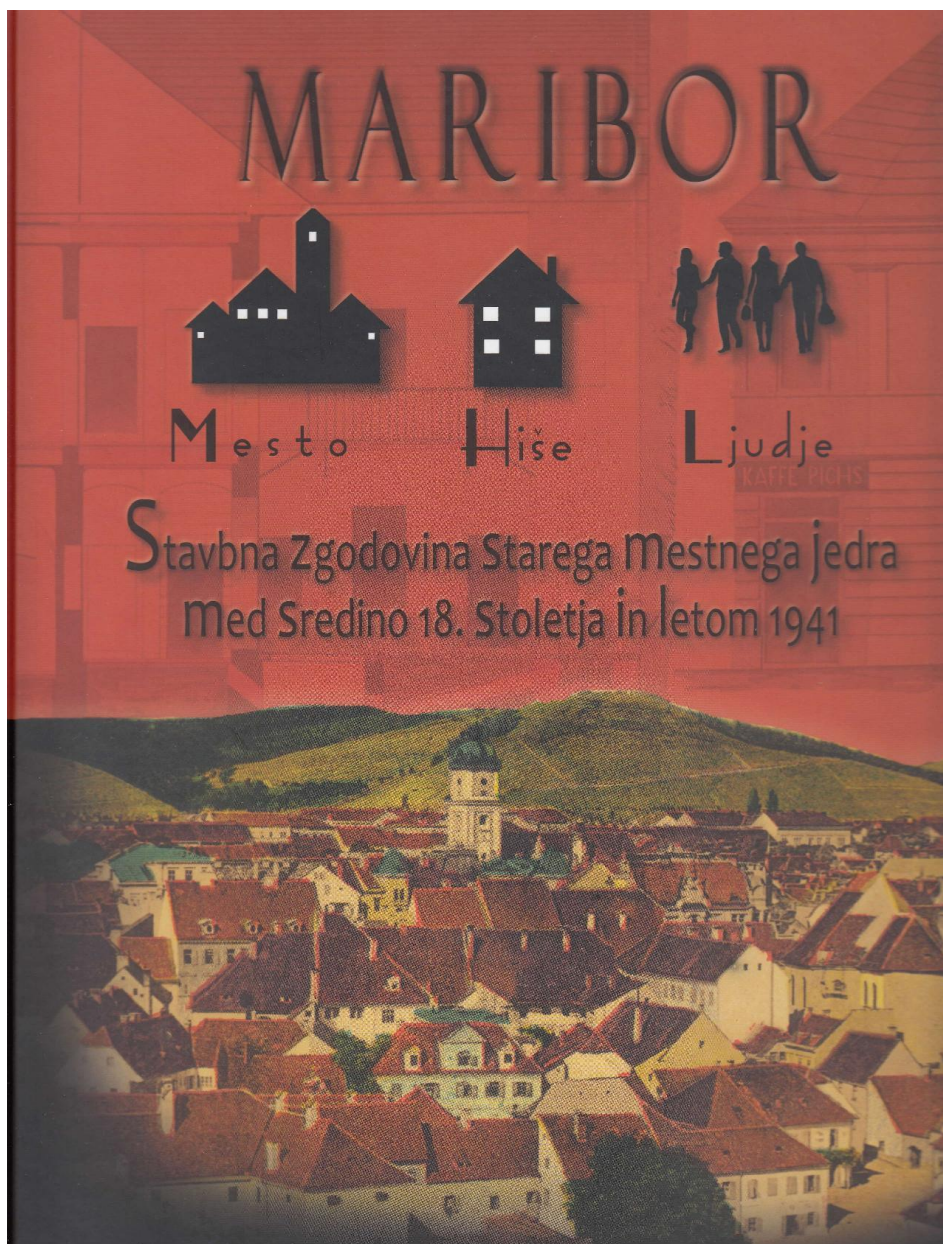
Kategorija: Znanstvena

Znanstvena područja: Povijest, temeljne medicinske znanosti

Tiskani medij: da

Napomene: Monografski katalog je nadahnut ulogom i djelom Vladimira Čepulića (1891-1964), predstojnika tuberkuloznog odjela Zakladne bolnice u Zagrebu, utemeljitelja prvog antituberkuloznog dispanzera u Hrvatskoj, kasnije Instituta za tuberkulozu te njegovog ravnatelja, prvog nastavnika pneumoftizeologije Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, te prvog ravnatelja Škole za sestre pomoćnice i predsjednika Društva za borbu protiv tuberkuloze. Izložba je održana u HDA povodom Svjetskog dana borbe protiv tuberkuloze 24. ožujka 2014. i bila je popraćena znanstvenim skupom pod nazivom Tuberkuloza: suvremenost i naslijeđe.

3.

4.

BUĆIN, Rajka

Klasifikacijski sustavi u spisovodstvu uprave : povijesni razvoj i suvremena stremljenja / Rajka Bućin. - Zagreb : Hrvatski državni arhiv, 2015. - 373 str. : ilustr. ; 24 cm.

Bibliografija. - Summary. - Kazala.

ISBN 9789537659301

35:025(497.5)

025.4:35(497.5)

Rajka Bućin, Klasifikacijski sustavi u spisovodstvu uprave, Povijesni razvoj i suvremena stremljenja; Zagreb, 2015.

Naklada: 400 primjeraka

Cijena: 90 kn

Iako prikaz povijesti razvoja spisovodstvenih klasifikacijskih sustava u Hrvatskoj od 18. do kraja 20. st. čini znatan dio sadržaja knjige, u cjelini joj je namjera omogućiti spisovodstvenim djelatnicima upoznavanje s funkcionalnim zahtjevima klasifikacije, odnosno metodološkim i tipološkim rješenjima u njezinom oblikovanju i kontinuiranoj primjeni, a arhivistima bolje razumijevanje sustava organizacije spisa s kojima se svakodnevno suočavaju. Ukratko, ova studija je zahvaljujući takvome integralnom pristupu nezaobilazna literatura za svakoga tko se bavi obradom registraturnoga ili arhivskoga gradiva.

Bućin, R. *Klasifikacijski sustavi u spisovodstvu uprave u Hrvatskoj. Povijesni razvoj i suvremene tendencije*. Doktorska disertacija, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu: 2012. IX + 331 str.

Opće je poznato kako su državna uprava, javne službe, lokalna uprava i samouprava stvaratelji najvećih količina spisa. Oni su ujedno i najčešći korisnici tih spisa, te im je zbog toga potreban dobar klasifikacijski alat koji bi im omogućio brže i efikasnije pretraživanje. Prostor Hrvatske je kroz povijest doživio razne političke promjene koje su nužno uvjetovale i one upravne. Bez poznavanja historijske kontekstualizacije, analiza spisovodstvenih klasifikacijskih sustava mnogobrojnih uprava na području Hrvatske kroz povijest nije moguća. To je u svojoj disertaciji obranjenom 2012. godine na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu uspješno uradila Rajka Bućin, arhivska savjetnica i načelnica Odsjeka za novije arhivsko gradivo Hrvatskog državnog arhiva u Zagrebu.

Disertacija se ukupno sastoji od pet poglavlja uz koja su pridodane i sljedeće sastavnice: Sažetak (I); Summary (II-VI); Sadržaj (VII-IX); Uvod (1-5), Zaključak (301-303); Arhivski izvori i obavijesna pomagala (304-306); Službene publikacije, pravni propisi i norme (307-312), Literatura (313-328), Životopis (329), Popis radova (330-331).

U prvom poglavlju *Teorijske osnove klasifikacije u spisovodstvu* (6-39) obrađeni su opći pojmovi kao što su klasifikacija ili razredba te njezina funkcija u spisovodstvu, kao i u oblikovanju arhivskih načela i primjena u obradi arhivskog gradiva. U drugom dijelu prikazani su tipovi klasifikacijskih ili razredbenih planova, vrste spisa koje se pojavljuju u spisovodstvu i njihov

odnos prema klasifikaciji, te uredske evidencije i njihova uloga u odnosu na klasifikacijske planove. Treći dio poglavlja donosi pregled najznačajnijih radova i teorijskih utjecaja na razvoj uredskog poslovanja i oblikovanje spisovodstvenih klasifikacijskih planova. Radove koji se odnose na uredsko poslovanje i organizaciju registratura autorica prati od 16. st. na dalje, sve do suvremenih istraživanja i radova koji su sve više usmjereni na metapodatke.

Drugo poglavlje *Divergentnost povijesnog razvoja organizacije i klasifikacije spisa* (40-59) slijedi opći povijesni pregled razvoja spisovodstvenih sustava u tijelima javne uprave s nastojanjem da se utvrde izvori i tipologija tih sustava. Kao ishodišta u razvoju klasifikacijskih sustava istaknuta su područja njemačkih zemalja i Habsburške Monarhije, gdje postoji višestoljetna tradicija predmetnih registraturnih planova korištenih za odlaganje spisa u registraturama. U drugom dijelu prikazan je utjecaj Univerzalne decimalne klasifikacije (UDK), koja se razvija od 1895., na oblikovanje klasifikacijskih planova u spisovodstvu, a naročito u Njemačkoj. Također je prikazana organizacija i klasifikacija spisa u SAD-u od kraja 19. st., u Kanadi od 1945. i u Australiji.

Razvoj klasifikacije spisa na području Hrvatske (60-250) najopširnije je poglavlje disertacije. Na gotovo sistematičan način obrađen je povijesni razvoj spisovodstvenih klasifikacijskih sustava na području Hrvatske u razdoblju od 18. do 21. stoljeća. Iznimka su jedino područja Vojne krajine, Istre te grada i kotara Rijeke u razdoblju od 18. do 20. st. koja su izostavljena iz detaljnije analize. Ističemo samo neke od karakteristika pojedinih spisovodstvenih sustava. Kao bitna novina kod klasifikacijskih sustava Habsburške Monarhije ističe se organiziranje predmetnog spisa u fizičkom obliku poznatom pod

imenom *Stammzahl*, matica ili korjeniti broj (str. 73). Za vrijeme Kraljevine SHS u pogledu uredskog poslovanja primjetne su dvije tendencije: dio institucija i dalje je poslovao prema ustaljenim modelima iz Austro-Ugarske, dok su institucije vezane uz središnja ministarstva u nešto većoj mjeri usvojile novi način rada. Uredsko poslovanje narodnooslobodilačkih odbora (NOO-a) nije vođeno dosljedno, dok je nastala dokumentacija fragmentarno sačuvana. Poglavlje završava opisom poslovanja pojedinih ministarstava RH u razdoblju 1990. do 2010.

U četvrtom poglavlju *Suvremena stremljenja u oblikovanju klasifikacijskih planova* (251-283) navedene su spisovodstvene norme nacionalnog i međunarodnog značaja. Prva od njih, Međunarodna norma za upravljanje spisima: ISO 15489 temelji se na ideji tzv. funkcionalne klasifikacije, odnosno klasifikacije poslovnih aktivnosti. Nakon toga slijede norme za upravljanje elektroničkim dokumentima i klasifikacijama, poput Modela zahtjeva za upravljanje elektroničkim zapisima - MoReqa u Europskoj Uniji ili onih na području Velike Britanije, SAD-a i Australije, kao i sheme metapodataka te metapodatkovne norme. U drugom dijelu prikazane su i prilagodbe nacionalnih sustava upravljanja spisima suvremenim kretanjima u SAD-u, Kanadi, Australiji i Njemačkoj. Poput prethodnog, autorica i četvrto poglavlje završava s hrvatskim primjerom, navodeći (necjelovite i nekonzistentne) pokušaje reforme sustava uredskog poslovanja i pristupa klasifikaciji spisa u Hrvatskoj od 1991. godine.

Konceptualni i funkcionalni razvoj klasifikacijskih sustava na području Hrvatske (284-300) naslov je posljednjeg, petog poglavlja. Razvoj klasifikacije i organizacije spisa na području Hrvatske prikazan je kroz više

pojedinih povijesnih upravnih razdoblja, te se može svesti na nekoliko modela koji ne poštuju strogi slijed upravnih i društveno političkih promjena. Kao prvi u nizu navodi se koncept predmetne registrature koji je razvijen u Habsburškoj (Austro-Ugarskoj) Monarhiji. U međuratnom razdoblju predmetna se klasifikacija postupno napušta te se sve više poseže za numeričko-kronološkim pristupom. U ovom poglavlju prikazana su obilježja tih modela, kao i razvoj sustava u pogledu posebnih zadataka koje podupire klasifikacija. Drugi dio poglavlja posvećen je sređivanju gradiva u arhivima, odnosno prikazu mogućnosti i ograničenja klasifikacijskih sustava, te numeričko-kronoloških sustava organizacije spisa, na primjerima iz hrvatske arhivistike.

Radoslav Zaradić